

תוכן העניינים

11 פתח דבר

13 מבוא

יהודי פולין בין שתי מלחמות עולם 14; המזרחי במזרח אירופה – צעדים ראשונים 19

חלק א

המזרחי: מבט פנימה

31 פרק א: המזרחי – מבנה ארגוני ופעילות

מוסדות וסניפים 31; הנשים במזרחי 44; המזרחי בפולין והמרכז העולמי של המזרחי 49; הבחירות לקונגרסים הציוניים 52; עלייה והתיישבות 55

64 פרק ב: הפעילות החינוכית

המגמה החינוכית ותכניות הלימוד 65; חינוך יסודי לבנים 68; חינוך הבנות 69; הישיבות 70; המזרחי מול רשתות חינוך מתחרות 71; תפקוד בתי הספר 73

75 פרק ג: תנועות הצעירים

צעירי מזרחי (צע"מ) 75; תנועת תורה ועבודה 80; הנשים בתנועות הצעירים 83; היחסים בין המזרחי, צעירי המזרחי, ותנועת תורה ועבודה 86

91 פרק ד: תנועות הנוער

בין תנועת נוער, מפלגה ו'חדר' 92; מוסדות תנועות הנוער והיקף פעילותן 97; תלמידים ונערים עובדים בתנועות הנוער 99; החברה האורתודוקסית ותנועות הנוער של המזרחי 100; לימודי יהדות 102; האווירה הדתית 104; הבנות בתנועות הנוער 105

109 פרק ה: החלוץ המזרחי

ימי ראשית 110; הקמת תנועת החלוץ המזרחי 113; היקף הפעילות והעלייה החלוצית 115; המאבק על הסרטיפיקטים 121; מוסדות החלוץ המזרחי 124; התפלגות החלוצים בין מרכזי החלוץ המזרחי 129; בין חלוצים 'גאליציאנים' לחלוצים 'פולנים' 130

פרק ו: החלוץ הדתי – קווים לדמותו 133

מסורת, מודרנה ושמירת מצוות 133; דפוסי תעסוקת החלוצים טרם הצטרפותם להכשרה 136; השכלת החלוץ הדתי 138; בני העיר ובני הכפר 140; מצבם המשפחתי של החלוצים 142; בין חלוצים לחלוצי סרטיפיקטים' 142; החלוץ ומשפחתו – בין תמיכה למרד 144

פרק ז: ההכשרות 148

ההכשרה המקצועית ודפוסי ההתארגנות 149; 'ההכשרה הרוחנית' – גיבוש תכנית הלימודים 152; תנאי החיים בהכשרה 154; הניהול הפנימי של ההכשרה 155; ההווי החברתי בהכשרה 156; ההווי הדתי בהכשרה 157; ההמתנה לעלייה 158; האישה בהכשרה 159

פרק ח: יחסי החלוץ המזרחי עם תנועות־אחיות ותנועות יריבות 166

צעירי המזרחי 166; תנועות הנוער – השומר הדתי ובני עקיבא 167; תנועות בארץ־ישראל – הפועל המזרחי והברית העולמית 170; המקבילה החילונית – תנועת ה'חלוץ' 172

חלק ב

המזרחי: מבט החוצה

פרק ט: המזרחי בקהילות 179

קהילה – בין דת ללאום 179; מערכות הבחירות לקהילות 180; הפעילות בקהילות 185

פרק י: המזרחי בסיים 191

עבודת ההווה או פעילות ציונית? 191; הפעילות בסיים 193; ההתמודדות ברשויות המקומיות 203

פרק יא: המזרחי ורבני פולין 205

'אחד אחד שנים שנים באים אלינו רועי העדה' – החיזור אחר תמיכת הרבנים 205; 'מרבים המונים המונים קנאים' – ההתנכלות לרבנים תומכי המזרחי 207; 'להפשיט מעלי בגדי החמודות וללבוש במקומם בגדים חולנים' – המאבק על משרות הרבנות 209; פעילותם הפוליטית של רבני המזרחי 216; כנסת הרבנים המזרחיים 218

220	פרק יב: המזרחי מול אגודת ישראל
	על תורה ופוליטיקה – 'דעת תורה' ושאלת ייצוג האורתודוקסיה 220; יחסי הכוחות בין המזרחי ואגודת ישראל 226; ביקורת המזרחי על אגודת ישראל – חברה, חינוך וציונות 227; שיתופי פעולה בין המזרחי ואגודת ישראל 230; המאבק על הסרטיפיקטים 233; יחסם של תומכי אגודת ישראל לאוהדי המזרחי 234
240	פרק יג: המזרחי והציונות
	בין שיתוף פעולה למאבק 240; המדיניות הציונית של המזרחי 252; יחסי המזרחי עם המפלגות הציוניות בפולין 255
259	אחרית דבר
261	הערות
341	רשימת מקורות
364	מפתחות